

1 SKYRIUS

— Noriu, kad man kai ką pavogtum.

Tokius žodžius teko girdėti ne sykį, bet žmonės paprastai iš pradžių bendrauja užuolankomis, kol galiausiai įsidrąsina juos ištarti. Tik ne šitas amerikietis. Jis nedelsdamas ir kuo ramiausiai perėjo prie reikalo esmės. Jeigu būčiau prastesnis rašytojas, pasakyčiau, kad mano galvoje ėmė skambėti pavojaus varpai, arba užsiminčiau, jog per nugarą perbėgo šiurpulys.

— Su kažkuo mane painioji, bičiuli, — atsakiau. — Rašau knygas, o ne laužiuosi į svetimas valdas.

— Ir tau neblogai sekasi. Aš domiuosi tavo darbais. Tu gabus.

Nusišypsojau.

— Tesu vienas iš rašeivų, už savo išsilavinimą paklojau didelę sumą.

— O taip, jei kalbėtume apie knygas, bet vagystės — visai kas kita. Vaiki, turi talentą, kurio čionykštėse apylinkėse taip lengvai neaptiksi.

Čionykštės apylinkės buvo Amsterdamas. Jei tiksliau, šiau-

riniame Imperatoriaus kanalo ruože įkurtas, blankiai apšviestas baras, kurį nuo mano namų skyrė kelias, pėstute įveikiamas per dvidešimt minučių, o dviračiu — per dešimt. Ankštą patalpą šildė ne tiek ugniakure blėstančios žarijos, kiek tarp glaudžiai stūksančių sienų viešpataujanti tvankuma. Užėjo kartą lankiausi, bet tik prabėgomis ir, kai amerikietis paragino čia susitikti, jos pavadinimo neatpažinau. Bet dabar vėl sėdėjau šioje vietoje, ant stalo pasistatęs olandiško alaus bokalą, išklauses vylingo pasiūlymo.

Amerikietis užmezgė ryšį per man priklausantį tinklalapį. Mūsų laikais interneto svetainės turi susikūrę dauguma trilerių rašytojų; vienoje iš jų galite rasti įvairios informacijos apie mane ir mano knygas. Atskirą puslapį parūpinau kiekvienam iš savo tomų apie įsilaužėlio nuotykius, „Naujienu“ skiltyje pateikiu informaciją apie skaitymus, kuriuose ketindavau dalyvauti, ir gerbėjus dominančias asmenines smulkmenas, pavyzdžiui, kur apsi- stoju rašydamas naujausią romaną. Viena iš nuorodų skaitytojai siunčia man laiškus į elektroninio pašto dėžutę — kaip tik taip amerikietis su manimi susisiekė.

Jums siūlomas darbas, rašė jis. Įvardykite savo kainą. Išklau- skykite mane „Café de Brug“ užėjoje. Ketvirtadienį (rytoj), dešimtą vakaro.

Kas tas amerikietis, be abejo, nenučiuokiau ir juolab neturėjau jokio pagrindo juo pasikliauti, tačiau naujų užduočių vilio- nėms jau seniai nesipriešinau. Nes, jei dar nesusigaudėte, aš ne tik rašau apie profesionalaus vagies žygius, bet ir pats toks esu.

— Tavo minėtas talentas, — atsiliepiu, — tarkim, tokią turiu...

— Tarkim — man patinka šis žodis.

— Gerai, jeigu išties būčiau apdovanotas tokiais gebėjimais, įdomu, kaip norėtum, kad juos panaudočiau?

Amerikietis nukreipė žvilgsnį man virš peties, tiesiai į lauko duris, ir pašnairavo sau per petį — baro link. Įsitikinęs, kad kaklas sukiojasi kuo puikiausiai ir niekas slapta nesiklauso mudviejų pokalbio, iš vėjastriuokės kišenės ištraukė daikčiuką ir nuleido jį ant medinio stalo. Mažutis objektas pasirodė besąs beždžionės statulėlė, didumo sulig mano nykščiu. Figūrėlė tupėjo praskėtusi kelius ties krūtine, rankomis užsidengusi akis ir plačiai prasizvojusi, tarytum kažkas, ką gyvis išvydo striukės viduje, būtų įvaręs jam siaubo.

— Nematau nieko bloga, — iš dalies sau pasakiau, o amerikietis linktelėjo, susikryžiuodamas rankas ant krūtinės.

Suėmiau beždžionėlę, panūdęs atidžiau ją apžiūrėti. Svoris ir grublėtas paviršius liudijo, kad figūrėlė pagaminta iš gipso — štai kodėl atrodė iki galo neišdailinta. Pražiotoje burnoje atsispindinčią nuostabą lengvai galėjau supainioti su baime arba bežadžiu džiaugsmu, kurį galbūt siekė pavaizduoti jos kūrėjas. Atsižvelgus į visus faktorius, sunku patikėti, kad objektas kainavo daugiau nei keletą svarų, dolerių arba eurų.

— Yra dar dvi panašios beždžionės, — amerikiečio žinia nė kiek manęs nenustebino. — Viena rankomis dengiasi ausis, kita jas spaudžia prie burnos.

— Vaje, negali būti!

— Noriu, kad jas pavogtum.

Pakreipiau galvą ant šono.

— Tarkim, aš galėčiau... gauti tą porelę. Bet abejoju, ar dėl jų man apsimoka vargintis.

Amerikietis palinko arčiau ir kilstelėjo antakį.

— Dėl kokios sumos tau apsimokėtų?

Mintyse sušmėžavo skaitmuo, kurį aš padauginau iš dviejų.

— Dešimties tūkstančių eurų.

— Pinigus norėsi atsiimti šįvakar?

Nusijuokiau.

— Ji bevertė.

Mečiau statulėlę amerikiečiui, ir tas, nerangiai užvirtęs ant stalo, pasistengė sugauti beždžionę anksčiau, negu ji atsitreks į medinį paviršių.

— Tik ne man, vaiki. — Jis rūpestingai apšluostė figūrėlę ir įkišo atgal į vėjastriukės kišenę. — Na, tai kaip?

— Aš pagalvosiu. Dar alaus?

Pakilau nuo kėdės, nelaukdamas atsakymo stvėriau abu bokalus ir numyniau prie baro, kur anakardžius į dubenėlius bėrė gan simpatiška blondinė. Ji buvo aukšta, liekna ir, kaip įprasta skandinavams, rusvokos, tartum įdegusios odos, kuri neišblunka kiaurus metus ir, deja, verčia mane jaustis grynu anglu. Akivaizdu, kad mergina nuolat susidurdavo su mano tipo mulkais, bandančiais apie ją rėžti sparną, todėl, kai mūsų žvilgsniai susitiko, jos akyse pastebėjau išankstinį atsiprašymą.

— *Twee pils astublieft*,* — išspaudžiau ir parodžiau du pirštus tam atvejui, jeigu ji, matydama, kad su dviem tuščiais boka-

* Dvi pintas, prašyčiau (oland.).

lais stoviu prie alaus čiaupo, vis tiek nesusigaudytų, ką mėginu užsisakyti.

— Tuoju bus, — kapota anglų kalba atsiliepė ji.

Blondinė užmetė plaukų sruogą sau už ausies ir ėmė pildyti pirmąjį bokalą, tuo metu aš stengiausi nukreipti mintis nuo strazdanų, marginančių jos kaklą, kol galiausiai pavyko susitelkti į klausimą, kaip amerikietis mane rado. Padėtis įdomi, nes vagiavimus aš laikydavau paslapyje, ir tai viena iš priežasčių, kodėl nuolat keliavau. Apie šią savo veiklą esu pasakojęs tik Londone gyvenančiam žmogui, o Amsterdame per pastaruosius keturis mėnesius atlikau vos tris darbelius, bet jie neturėjo nieko bendra su vagystėmis, kurios patrauktų nepageidaujamą dėmesį. Taip, reikia pripažinti, vykdžiau ir užsakymą, bet mane samdęs belgas instrukcijas pateikė per visiškai patikimą tarpininką iš Paryžiaus ir vargu ar apie mane belgas prasitarė amerikiečiui, mat mudu nė karto nesimatėme akis į akį. Tad iš kur dabartinis pašnekovas iššniukštinėjo, jog derėtų susisiekti būtent su manimi? Ir kodėl, po paraliais, jis užsigėdė tų dviejų Beverčių statulėlių?

— Jūsų alus.

Blondinė plastikine mentele nubraukė putas nuo puspinių bokalų viršaus ir pastatė juos priešais mane.

— Anas vyras... — smakru kryptelėjau į amerikietį, — ar šioje vietoje lankėsi anksčiau?

— Taip. Jis atvyko iš Amerikos.

— Dažnai čia užsuka?

Ji susiraukė.

— Jei neklystu, buvo atėjęs daugybę kartų.

— Žinote vardą?

— Ne. — Barmenė papurtė galvą. — Bet jis mandagus. Visada palieka arbatpinigių.

Nieko keista. Ant baro palikau kelias papildomas kupiūras ir čiupau alaus bokalus.

Amerikietis, kaip man dingojosi, buvo veik šešiasdešimties, bet iš išvaizdos sunkiai sekėsi nuspėti, su kuo gi aš bendrauju. Tankius žilus plaukus nepažįstamasis buvo apsikirpęs jaunatvišku netvarkingu stiliumi. Vėjastriukė pašnekovui tiko, ir dėl savojo viršutinio apdaro jis atrodė sportiškai, kaip laisvalaikio buriuoti dievinantis vyrukas, todėl sau priminiau pažiūrėti, ar jo delnai nuzulinti lynų, tačiau amerikietis išblaškė mano mintis pareikšdamas:

— Jei tau rūpi, koks mano vardas, tiesiog paklausk. Aš — Maiklas.

— Maiklas...

— Nėra reikalo jo tarti taip lėtai.

— Laukiau pavardės.

— Na, lūkuriuoti tektų ilgai. Beždžionės, — toliau kalbėjo jis, — yra dviejose vietose. Man labai svarbu, kad paimtum abi statulėles. Ir be to, tą patį vakarą.

— Dviejose skirtingose vietovėse?

— Mm-hmm.

— Amsterdame?

— Teisingai. Jas skiria nuotolis, pėsčiomis įveikiamas per penkiolika minučių.

— Kalbi apie asmenines rezidencijas?

— Apie asmenines rezidencijas, — aidu atkartoję amerikietis. — Jėzau, apie butą ir gyventi pritaikytą laivą, aišku? Gali nesijaudinti nei dėl signalizacijos, nei dėl to, kad tau kas nors sutrukdys, nes abiejuose butuose nebus nė gyvos dvasios.

— Kaip tai?

— Tose *rezidencijose* apsistoję vyrai vakarieniaus. Čia. Su manimi.

Trumpam susimąščiau. Pasiūlymas manęs nesužavėjo.

— Skamba painiai, — atsiliepiu. — Kodėl pats nepriglaudi beždžionių? Nemanau, kad jų kas pasigestų.

— Visų pirma, — kalbėdamas jis pakėlė antakį, — laive gyvenantis žmogus turi seifą, ir jis nesiveržia atskleisti užrakto kodo. Kitas įsikūręs Jordano rajone, šešiaaukščio pastato viršuje, ir, kiek žinau, į duris įsistatęs tris spynas.

— Bet signalizacijos nėra.

— Jokios.

— Ar tikrai?

— Ei, signalizacijos laive neįsirengsi — ji reaguotų į stiprias kanalo vilnis, kurias sukelia audra arba šalimais ir per greitai praplaukianti barža.

— O bute?

— Kaip minėjau, jis šeštame aukšte. Rodos, šeimnininkas nusprendė, kad ypatingi apsaugos būdai jam nebūtinai.

— Bet spynos...

— Tau bėdų nepridarys. Aš neturiu nei raktų, nei tavo talento, kaip tik todėl mudu ir kalbamės.

— Man į galvą atėjo dar viena mintis. Sakykime, porėlė, kaip

ir tu, labai brangina savo statulėles. Parsigavę namo ir pastebėję, kad beždžionės dingę, jie įtars tave.

Jis pakratė galvą.

— Abu manimi pasitiki.

— Galbūt, bet jeigu, apimti abejonių, tuodu nuspręš tave susirasti... na, pats supranti, aikštėn galėtų iškilti mano vardas.

— Tik ne iš mano lūpų.

— Tai *tavo* žodžiai. Bet aplinkybės manęs neįkvepia.

— O kaip tau patinka šitai — aš neketinu likti ten, kur jie mane rastų. Mes susitinkame septintą, valgyti baigsime apie dešimtą — darbą teks atidėti per tris valandas, bet laiko, esu tikras, pakanka su kaupu. Baras užsidaro vienuoliktą, tad kai paimsi statulėles, čia pasimatysime pusę vienuoliktos. Jeigu įvykiai klostysis kaip suplanuota, su Amsterdamu atsisveikinsiu dar prieš vidurnaktį. Ir atgal negrįšiu.

— Ketini išvykti iš Nyderlandų?

— Hmm... tau nėra reikalo to žinoti, tiesa?

Akimirką pritilau, po pauzės nukreipiau dėmesį į kitus dalykus.

— Laiko ne tiek jau daug. Kas, jeigu neatidarysi seifo?

— Atidarysi.

— O jei bute nerasiu statulėlės?

— Vyrukas beždžionę slepia po pagalve.

Suraukiau antakius.

— Miega ant jos?

— Arba drauge su ja — koks man skirtumas. Svarbiausia, kad ji bus po pagalve.

Atšlijęs nuo amerikiečio nužvelgiau patalpą. Blondinė drėgnu skudurėliu šluostė baro paviršių, jos plaukai draikėsi aplink veidą. Be mūsų, užėjo sėdėjo tik trys olandai, maukiantys alų prie staliuko greta lauko durų. Jie kvatojo, delnais plekšnojo vienas kitam per nugarą, plačiai šiepėsi, tarsi nė nebūtų galėję įsivaizduoti puikesnio gyvenimo. Už trijulės esantį didžiulį langą čaižė liūtis, dėl kurios išskydo per jį matomo apšviesto tilto kontūrai. Atsidusau ir tiesiai šviesiai pareiškiau:

— Deja, pasiūlymo atsisakysiu. Aš nežinau, kaip mane rādai, bet čia tik dalis problemos. Man neramu, kad darbą turėčiau atlikti rytoj vakare. Paprastai, prieš įsigaudamas į objektą, įdėmiai jį ištiriu ir viską apsvarstau, bet tu nesuteiki užtektinai laiko.

Amerikietis nuleido rankas ant stalo, sunėrė pirštus ir pabaksnojo nykščius kits į kitą.

— O jei padvigubinčiau atlygį?

— Keista, bet tavo žodžiai man kursto dar stipresnį nerimą. Nes dabar matau, kad dėl kažkokios priežasties tau gyvybiškai svarbu gauti statulėles iki rytojaus vakaro. O dvidešimties tūkstančių eurų suma verčia mane daryti išvadą, jog užduotis dvigubai pavojingesnė, nei iš pradžių galvojau.

— Pavojus neatsiejamas nuo darbo. Kaip ir užmokestis.

— Atsakymas vis tiek neigiamas.

Amerikiečio veidas persikreipė, ir jis pailsęs sulingavo galva. Tuomet iš vėjastriekės kišenėlės iškrapštė popieriaus lapelį, akimirka pasvyravo įsispiginęs man į akis ir stumtelėjo skiautę per stalą.

— Vaiki, aš surizikuosiu. Čia užrašyti adresai. Išsaugok juos. Galbūt rytoj, prieš septintą vakaro, imsi ir persigalvosi.

— Taip nenuitiks.

— Matau, kad nedvejoji. Bet verčiau neatmeskime varianto, kad norėsi pergaltoti savo nuostatas. Tokiu atveju turėsi reikalingą informaciją ir valdysi padėtį. Pats apsispręsi, kaip elgtis.

Atlaikiau jo žvilgsnį ir, ištiesęs ranką, kaip tikras kvėša suėmiau popiergalį.

— Teisingai, vaiki, — tarė jis. — Aš tik prašau pamąstyti.